

**ЭРДСИЙН ЭКСПОРТЫН ХУДАЛДАА, ҮНИЙН
АРГАЧЛАЛЫН ТАЛААРХ САНАЛ**

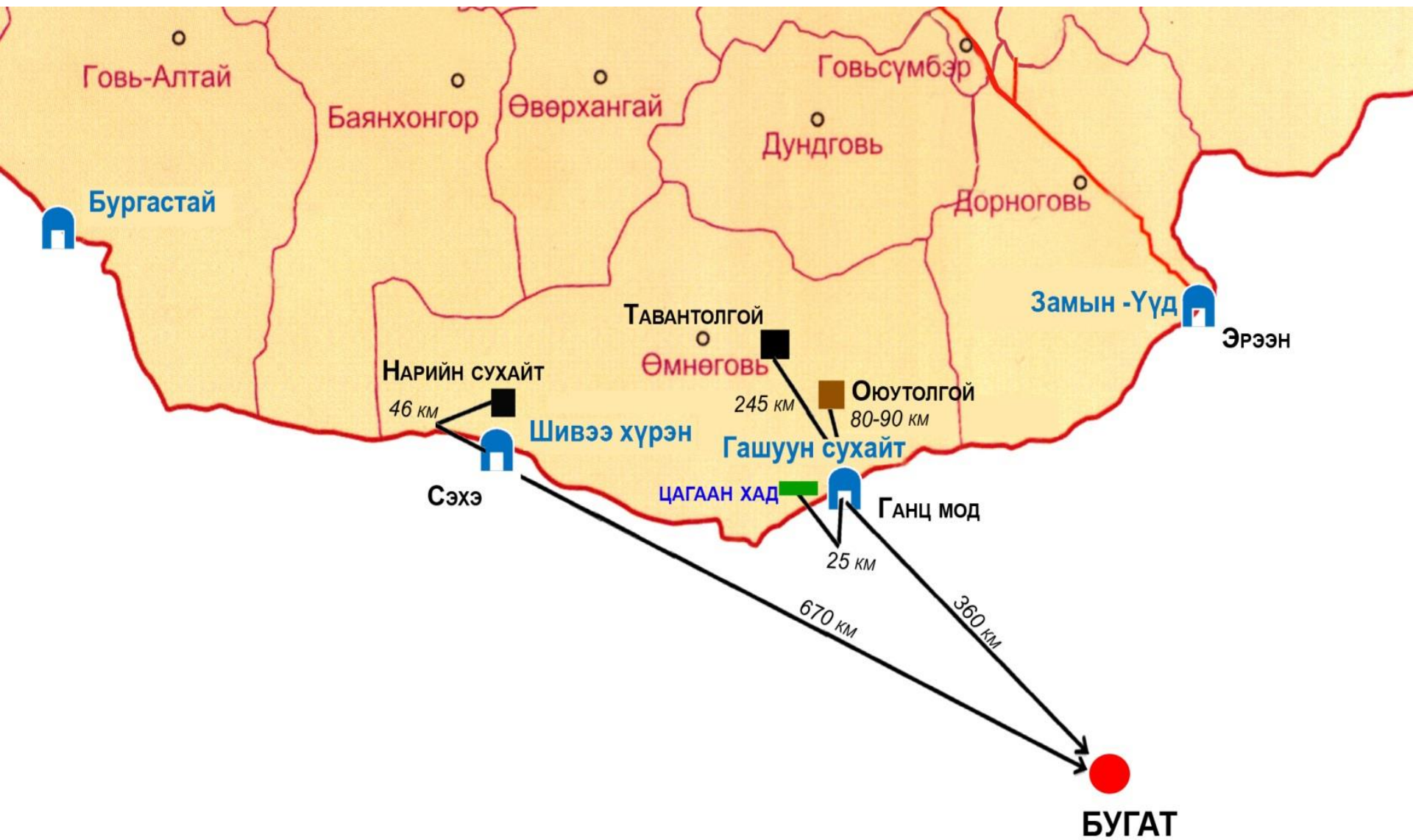
Д.Галсандорж

Экспортлогчдын Холбооны тэргүүн

Нүүрсний экспорт, сая тонн

Экспортлогч	2011	2012	2013.04
“Эрдэнэс таван толгой” ХК	0.7	2.3	0.1
“Энержи ресурс” ХХК	4.7	5.4	2.1
“МАК” ХХК	5.3	5.4	1.1
“Өмнийн Говийн элс” ХХК	3.8	1.3	0.1
Дүн	14.5	14.4	3.4

Уурхайн боомтуудын байршил

Нүүрсний уурхайн гэрээний нийлүүлэлтийн нөхцөл

Экспортлогч	Нийлүүлэлтийн нөхцөл	Уурхайгаас хил хүртэлх зай, км	2012 оны борлуулалтын үнэ – мян.төг/тн	2013 оны 4 дүгээр сарын үнэ ам.дол
Эрдэнэс таван толгой ХК	Цагаан хад	170	93.8	55.92*
Энержи ресурс ХХК	Монгол-Хятадын хил	245	116.4	101.0**
МАК ХХК	Уурхайн ам	48	74.6	45.6
Өмнийн Говийн элс	Уурхайн ам	45	30.0-70.0	13.8***

- * - боловсруулаагүй нүүрс
- ** - угаасан нүүрс
- *** - хаягдмал нүүрс

ЭКСПОРТЫН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ГЭРЭЭНИЙ ҮНЭ, ЖИШИГ ҮНИЙН ХАРЬЦАА

№	Экспортын бүтээгдэхүүн	Гэрээний үнэ	СЯ, УУЯ-ны зарласан жишиг үнэ	Зөрүү (+/-)
Нүүрс				
1	Баяжуулсан нүүрс:			
	Энержи ресурс	101.0	105.98	+4.98
2	Боловсруулаагүй нүүрс:			
	МАК	45.6	73.53	+27.93
	Эрдэнэс Тавантолгой	56.0	73.53	+17.53
	Өмнийнговийн элс	13.8*	73.53	+59.73
Төмөр				
3	Нунтаг төмөр:			
	Алтайн хүдэр	63	121.62	+58.62
	Баянгол	53	121.62	+68.63
Жонш				
4	Флотацийн жоншны баяжмал (ФФ-95):			
	Монголросцветмет	290	399.1	+109.1
	Металлургийн жонш (ФФ-95):			
12/2/2013	Монголчехметалл	110	195.0	+85.0

Mongolian Coal Price at Chinese Ports on May 27, 2013)

	Coal Quality (www.en.sxcoal.com)					Price (Yuan/t)	Delivered at	Price Type
	A_{ad} (%)	V_{ad} (%)	$S_{t,ad}$ (%)	G	Y (mm)			
Primary coking	≤10.5	≤27	≤0.7	≥80		620*	Gashuun Sukhait, Mongolia	Ex-stock, excl: VAT
1/3 coking	8-10	30-33	<1.0	69		450	Ceke Port	Ex-stock
1/2 medium -caking	12-14	30-33	1 - 1.2	46		390	Ceke Port	Ex-stock
Primary coking	10.5	28	<0.6	83	16	780	Ganqima odu	Ex-stock
1/3 coking	<12	35-36	<1	65	11	420	Ceke	Ex-stock

29 May Iron ore fines price in Northwest China

(www.asianmetal.com)

Байршил		Item	Spec	Price	Unit	Basis
Шинжиан	Hami	Iron ore	63%min	710	RMB/t	Dt/VAT included delivered by D/A
	Fuyun	Iron ore	65%min	680	RMB/t	Dt/VAT included Ex works by D/A
	Hejing	Iron ore	65%min	760	RMB/t	Dt/VAT included Ex works by D/A
Shanxi	Lueyang	Iron ore	61%min	820-830	RMB/t	Dt/VAT included delivered by D/A
1 ам.дол = 6.2 юань						

Боловсруулаагүй нүүрсний ангилал

1. Чулуун нүүрсийг хэрэглээний зориулалтаар **коксжих (металлургын) болон эрчим хүчний** гэж ангилдаг. Эрчим хүчний нүүрсийг илчлэг(ккал/кг)-ийн үзүүлэлтээр нь металлургын нүүрсийг коксжих чанарын үзүүлэлтээр (**дэгдэмхий V, чөлөөт хөөлтийн индекс FSI, G, уян давхрагын зузаан Y**) гэж ангилалдаг.
2. Коксжих нүүрсний зах зээлийн үнэ нь коксжих чанар, чадвараас хамаарч харилцан адилгүй. Монголын өнөөгийн нөхцөлд нийцүүлэн экспортын худалдаанд ашиглах зорилгоор ерөнхийд нь **бүрэн коксжих (I), сул коксжих (II)** гэж 2 ангилах саналтай байна.

Нүүрсний төрөл	Ангилал	Дэгдэмхий, (V ^{daf} ,%)	Витриниты н ойлтын зэрэг, (R ₀ ,%)	Барьцал дах чадвар (G)	Уян давхаргын зузаан (Y,мм)	Чөлөөт хөөлтийн зэрэг, (FSI)	Илчлэг (Q _{ар} ккал/кг)	Орос (ГОСТ)	Хятад (GB)	
1. Антрацит		≤10	>2.5					А	WY	
2. Чулуун нүүрс	Коксжих нүүрс	I	20 - 30	1.15-1.74	>65	13-18	>6		К	JM,
		II	30 - 36	0.85–1.14	50-65 >65	14-26	>5		Ж	FM
	Эрчим хүчний нүүрс	I	10 - 41	0.65-0.84	30-50	< 6	< 3	≥5500	Г,	QM,
		II		4100-5500	Д			CY		
		III		0.5-0.64					<30	≤4100
3. Хүрэн нүүрс		≥41	0.3–0.49					Б	NM	

“Жишиг үнэ”-ийг тогтоох аргачлалд анхаарах, зарчмын хувьд зөрүүтэй бөгөөд боловсронгуй болгох асуудал байна. Үүнд:

Нэг. Нүүрс:

- Нүүрсний үнэ, тухайлбал Таван толгойн уурхайнууд Гашуунсухайт хилийн боомт, МАК-ын уурхайнууд Шивээхүрэнгийн боомтоор нүүрсээ экспортлож байна.
- Сангийн яам, Уул уурхайн яамны ажлын хэсгээс нүүрсний жишиг үнийг тогтоохдоо Хятадын www.umetal.com сайтын үнийн мэдээллийг үндэс болгохоор зааж, зөвхөн НӨАТ-ийн 17%-ийг хасч тооцож байгаа нь үндэслэл багатай байна.

- МАК ба Өмний Говийн элс компани “Уурхайн ам” нөхцлөөр экспортын гэрээ хийж, 45-48 км тээврийн зардал (8-20 ам.дол/тн), хилийн боомтын зардал (3.3 ам.дол/тн), Хятадын хилийн боомт дээр ачиж, буулгах зардал (5.0 ам.дол/тн)-ийг хасч тооцохгүй байна. Ойролцоогоор 28 ам.дол/тн.
- Хятадын цахим сэтгүүлд үнэ нь Хятадын дотоодын нүүрсний АА-н нэгжүүдэд зориулсан үнэ. Энэ үнийг ашиглан Монголын нүүрсний экспортын борлуулалтын үнэлгээ хийх нь зарчмын хувьд буруу юм.
- ЗГ-ын 2007 оны тогтоолд “Биржийн нэр зарлах тухай” тогтоолтой зөрчилдөж байна. Одоогоор дэлхий дээр нүүрсний бирж үйл ажиллагаагаа явуулдаггүй байна. Иймээс дараах саналтай байна.

Иймээс дараах саналтай байна.

- Уурхай нөхцлөөр борлуулалт хийж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийн жишиг үнийг “Уурхайн ам”-ын гэрээний үнээр авах.
- Монгол-Хятадын хил – “DAP нөхцөл”-өөр борлуулах гэрээтэй аж ахуйн нэгжүүдийн хувьд “одоогийн жишиг үнэ”-ээс дотоодын тээвэр, хилийн боомтын хураамж, Хятадын боомт дээрхи ачиж буулгах зардал зэргийг хасч тооцох.

Хоёр. Жоншны баяжмал

- Жоншны хувьд Английн “Индустриал минерал” сэтгүүлийн үнийг жишиг болгон авч байна. Энэ хятадын жоншны экспортын далайн эргийн ФОБ үнэ. Хятадын энэ үнэ 2013 оны эхний 5 сард хөдлөхгүй ФФ-95 407 ам.дол/тн байна.
- Гэвч манай экспорт нийтдээ ОХУ, Украйнд гарч байна.
- ОХУ-ын зах зээлд үнэ 300 ам.дол/тн болтлоо буурч байна. Иймээс Тянжин – Эрээн хүртлэх тээврийн зардал 42 ам.дол/тн хасч тооцох нь зүйтэй байна.

Гурав. Төмрийн баяжмал

- НӨАТ-ийн 17 хувийг хасч тооцох зэрэг болно.

**АНХААРЛ ТАВЬСАНД
БАЯРЛАЛАА**